

Kyrkan och torah *del 10*

Slutscenen

Kristen tro är eskatologisk till sin natur. Detta betyder att den kristne väntar sig att historiens drama skall få en upplösning som kastar ett förklarande ljus över allt som tidigare inträffat, skriver Sven Reichmann. I detta avsnitt av artikelserien om Kyrkan och torah tecknar han sin bild av historiens avslutning.

Till en del kan apostlarnas undervisning inte göras begriplig om man inte har Jesu återkomst i tankarna. Profeternas undervisning talar dessutom om många händelser som ännu inte inträffat.

Olika mål

Inom judisk tro talar många hellre om den messianska tiden än om Messias. Man väntar på en tid då vargar och lamm skall ligga tillsammans (Jes 11:1-9). När man i ett judiskt sammanhang talar om frälsning menar man därför ofta en förändring av hela skapelsens struktur och funktion. Denna tanke ställer man i kontrast till det som man uppfattar som de kristnas syn på Jesu frälsningsverk: "De kristna säger att Jesus dog för att människorna skulle få syndernas förlåtelse. Det har vi judar fått sedan långt före Jesu födelse om vi bara har ångrat oss och bitt om förlåtelse." Detta missförstånd har vi kristna bidragit till genom att vi inte hållit isär begreppen förlåtelse och rättfärdiggörelse.

Rättfärdighet kommer att tillräknas oss som tror på honom som från de döda uppväckte Jesus, vår Herre, han som utlämnades för våra synders skull och uppväcktes för vår rättfärdiggörelses skull. (Rom 4:24-25)

Förlåtelse behöver vi även sedan vi blivit Guds barn. Rättfärdiggörelsen är *något utöver* syndernas förlåtelse. Här och nu är vi "*förklarade för rättfärdiga*" (Rom 4:1-8). Ordet "*förklarad*" visar att vi genom Guds trofasthet mot oss har inlemmats i en relation till honom där hans kärlek kan få börja forma oss och våra liv i det vi kallar helgelse. Den slutliga rättfärdigheten hör ihop med Jesu återkomst eftersom det är då som vår relation till honom fullbordas.

Mina älskade, vi är nu Guds barn, och vad vi skall bli är ännu inte uppenbarat. Men vi vet att när han uppenbaras, kommer vi att bli lika honom, ty då får vi se honom sådan han är. Och var och en som har detta hopp till honom renar sig, liksom han är ren. (1 Joh 3:2-3)

Återkomsten

All eskatologi bygger på att man med bibeltexters hjälp skapar sig en bild av ett framtida skeende. Bland kristna finns det många olika bilder av historiens slut. Inte

så få handlar bara om de kristnas uppståndelse och frälsning. Om judarna är omnämnda så är det ofta de som drabbas av Vedermodan. Den bild jag nu vill presentera lider av samma osäkerhet som alla andra. Den är likväl värd att beaktas.

Jesu återkomst finns beskriven i Gamla testamentets profetböcker. Sakarja ger kanske den klaraste bilden:

Se, Herrens dag kommer! Då skall man dela bytet bland er. Ty jag skall samla alla hednafolk till strid mot Jerusalem. Staden kommer att intas, husen plundras och kvinnorna våldtas. Halva staden skall föras bort i fångenskap. Men återstoden skall inte bli utrotad. Sedan skall Herren gå ut i strid mot dessa hednafolk, så som han stred förr på drabbningens dag. På den dagen skall han stå med sina fötter på Oljeberget, mitt emot Jerusalem, österut. Och Oljeberget skall delas mitt itu, från öster till väster, till en mycket stor dal genom att ena hälften av berget viker undan mot norr och andra hälften mot söder. Och ni skall fly ner i dalen mellan mina berg, ty dalen mellan bergen skall sträcka sig till Asel. Ni skall fly som när ni flydde för jordbävningen på Ussias, Juda kungs, tid. Då skall Herren, min Gud, komma och alla heliga med dig. (Sak 14:1-5)

Israels folk har varit utspritt till jordens alla länder (Hes 36:16f). Nu har folket återkommit. När de levde bland de övriga folken utan att ha något eget land möttes judarna av stor fiendskap. När de nu samlas i sitt eget land samlas också Israels fiender från hednafolken till ett gemensamt angrepp på Israel. Den här gången ser det ut som om man kunde fullborda det som Hitler inte klarade men då, plötsligt, står en skön men skräckinjagande gestalt på Olivberget. Med honom kommer en stor härskara av "heliga". Berget rämnar och Israel får en tillflykt.

Vem är han?

Givetvis är det Messias som står där. Allt annat är otänkbart. Men vem är han? Det är *"Herren, min Gud."* Ordet Herren svarar här som så ofta annars emot ordet YHWH i den hebreiska grundtexten. Samme Herre som en gång dold av moln och rök steg ner på Sinai berg står nu fullt synlig på Olivberget. Under tiden mellan dessa ankomster finns ett mellanspel på en kulle som heter Golgata. Just där och då hade Jesus lagt av sin jämlikhet med Fadern (Fil 2:5-11). Med hans sista, synliga ankomst i härlighet avslöjas allt som dittills varit hemligt. Därmed når också hela historien sitt slut. När Jesaja skall beskriva slutet kallar han vid ett tillfälle Jerusalem för Ariel.

Ve dig, Ariel, Ariel, staden där David slog upp sitt läger! Lagg år till år, låt högtiderna fullborda sitt kretslopp, så skall jag försätta Ariel i svårigheter. Där skall bli sorg och jämmer, och den skall vara för mig ett verkligt Ariel. Jag skall slå läger runt omkring dig, omringa dig med belägringsvallar och resa upp bålverk mot dig. Då skall du bli förnedrad och tala djupt nerifrån jorden, dämpade skall dina ord komma fram ur stoftet. Din röst skall höras ur jorden som en andes röst, ur stoftet skall du viska fram dina ord.

Men många av dina fiender skall bli som fint damm, våldsmännens skara som bortflygande agnar. Detta skall ske plötsligt, på ett ögonblick. Från Herren Sebaot skall straffet komma med åska och jordbävning och väldigt dån, med storm och oväder och med flammor av förtärande eld. (Jes 29:1-6)

Den sista meningen kan väl så gärna översättas: "Härskarornas Herre *skall komma själv* med åska och jordbävning och väldigt dån, med storm och oväder och med flammor av förtärande eld." Ungefär så står det i King James Bible, liksom i New International Version.

När Herren kommer blir det en dom både över Israel och Israels fiender. Israel skall bli ödmjukat och hedningarna skall drabbas av skräck. Och det är Herren själv som injagar fruktan. Så här beskriver Joel samma händelse.

Låt hednafolken resa sig och dra ut till Josafats dal, ty där skall jag sitta till doms över alla hednafolk häromkring. Låt lien gå, ty skörden är mogen. Kom och trampa, ty pressen är full, presskaren flödar över, ty deras ondska är stor. Det är skaror på skaror i Domens dal, ty Herrens dag är nära i Domens dal. Solen och månen förmörkas, och stjärnorna mister sitt sken. Herren ryter från Sion, från Jerusalem låter han sin röst höras, så att himlen och jorden bävar. Men Herren är en tillflykt för sitt folk, ett skydd för Israels barn. Och ni skall förstå att jag är Herren, er Gud, som bor på Sion, mitt heliga berg. Jerusalem skall vara heligt, och främlingar skall inte mer ta vägen genom henne. (Joel 3:12-17)

Även hos Sefanja framgår det att Herren själv kommer för att *stanna bland sitt folk* som han nu har fått leda till ödmjukhet.

Men jag skall lämna kvar i dig ett folk som är ödmjukt och svagt, och de skall förtrösta på Herrens namn. Kvarlevan av Israel skall inte längre göra orätt, inte tala lögn, och i deras mun skall inte finnas en falsk tunga. De skall finna föda och lägga sig ner utan att någon förskräcker dem. Jubla, du dotter Sion, höj glädjerop, du Israel! Var glad och fröjda dig av hela ditt hjärta, du dotter Jerusalem! Herren har tagit bort straffdomarna från dig, han har röjt din fiende ur vägen. Herren, Israels Konung, bor i dig. Du skall inte längre frukta något ont. På den dagen skall det sägas till Jerusalem: "Frukta inte, Sion, låt inte dina händer falla! Herren, din Gud, bor i dig, en hjälte som frälsar. Han gläder sig över dig med lust, han tiger stilla i sin kärlek, han fröjdas över dig med jubel." (Sef 3:12-17)

Herren, YHWH, kommer alltså både för att rena Israel och rädda det från att möta samma öde som Abel drabbades av när Kain blev ursinnig över Abels utkorelse.

Ty Herren skall skaffa rätt åt sitt folk, och över sina tjänare skall han förbarma sig, när han ser att deras kraft är borta, och att det är ute med alla och envar. Då skall han fråga: Var är nu deras gudar, klippan till vilken de tog sin tillflykt? (5 Mos 32:36-37, GT 82)

En fest för alla folk

Det yttersta målet är dock inte strid utan fest för alla som kan/vill/får vara med.

Herren Sebaot skall på detta berg göra en festmåltid för alla folk, en festmåltid med utsökta rätter och gamla viner, ja, med bästa vin, väl klarat. Han skall på detta berg göra om intet den slöja som beslöjar alla folk, det täckelse som täcker alla folkslag. Han skall för alltid göra döden om intet. Herren Herren skall torka bort tårarna från alla ansikten, sitt folks vanära skall han ta bort från hela jorden. Ty Herren har talat. På den dagen skall man säga: Se, här är vår Gud! Honom väntade vi på, han skall frälsa oss. Ja, här är Herren som vi väntade på. Låt oss vara glada och fröjdas över

hans frälsning. (Jes 25:6--9----)

Jesu återkomst bygger på en tydlig överraskning såväl för Israel som för de angripande hedningarna. På något sätt tycks också överraskningen vara tidlös så att den inbegriper alla generationer av levande och döda. Herren skall ju för alltid göra döden om intet.

När vi nu har sett en tänkbar slutscen i det historiska dramat skall vi i nästa avsnitt studera vad det betyder att upplösningen bygger på en konflikt mellan Israels folk och hedningarna som både tagit emot evangelium och avfallit.

Sven Reichmann